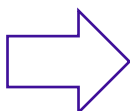

Laukiami rezultatai

Ką reikia padaryti šiame etape?

- Nurodyti konkretų laukiamą rezultatą (pokyty);
- Pagal galimybes laukiamą pokytį išreikšti kiekybiškai;
- Nurodyti konkretų terminą (laikotarpį), per kurį tikimasi pasiekti šį rezultatą;
- Tinkamai pagrįsti laukiamą rezultatą.

Šiame poveikio vertinimo etape turėtų būti nurodomas laukiamas rezultatas (priklausomai nuo sprendžiamos problemos pobūdžio ir specifikos) jų gali būti ne vienas, o keli), kurį tikimasi pasiekti įgyvendinus viešosios politikos intervenciją (priėmus ir pradėjus taikyti naują reguliavimą ar kitas viešosios politikos įgyvendinimo priemones).

Laukiami rezultatai turėtų būti logiškai susieti su problemomis ir jų priežastimis, nustatytomis ankstesniuose poveikio vertinimo etapuose. Vadovaujantis logine seka, kiekvienai spręstinai problemai (jeigu jų buvo kelios) reikia nustatyti konkrečius laukiamus rezultatus.

Apibrėžiant laukiamą rezultatą, reiktų įvertinti konkrečios viešosios politikos srities strateginius tikslus, prie kurių įgyvendinimo turėtų prisidėti planuojama teisėkūros iniciatyva. Jeigu, peržiūrint galiojančius teisės aktus, buvo nustatyta, kad teisinis reguliavimas yra pernelyg sudėtingas, gali būti nustatomas papildomas tikslas – supaprastinti esamą teisinį reguliavimą.

Tačiau reiktų vengti formuluoti kelis vienas kitam prieštaraujančius rezultatus, nes jų derinimas gali būti sudėtingas ir planuojama intervencija gali nepasiekti norimų tikslų. Jeigu egzistuoja konflikto tarp laukiamų rezultatų tikimybė, reiktų aiškiai nurodyti, kokie kompromisai bus daromi siekiant šių rezultatų.

Pagal galimybes bent vienas iš nurodytų rezultatų turėtų būti išreikštas kiekybiškai. Tai leistų praėjus tam tikram laikui patikrinti (pavyzdžiui, vykdant įgyvendinimo stebėseną arba atliekant *ex-post* vertinimą), ar tinkamai buvo atliktas poveikio vertinimas ir tinkamai prognozuoti siūlomo sprendimo rezultatai, įvertinti, ar pasiūlytas teisinis reguliavimas išsprendė (ar bent jau sušvelnino) identifikuotą problemą.

Kadangi naujo teisinio reguliavimo poveikis paprastai pasireiškia tik per tam tikrą laiką, rekomenduojama nurodyti konkretų laikotarpį, per kurį planuojama pasiekti numatytą rezultatą. Žemiau pateikiamoje lentelėje aprašyti SMART reikalavimai, kuriais rekomenduojama naudotis formuluojant laukiamą rezultatą (rezultatus).

Konkretus (angl. <i>specific</i>)	Pakankamai tikslus, konkretus ir vienodai suprantamas
Išmatuojamas (angl. <i>measurable</i>)	Apibrėžtų siekiamą būklę taip, kad ji būtų išmatuojama ir vėliau būtų galima patikrinti, ar rezultatas pasiektas. Rezultatas turėtų būti išreikštas kiekybiškai, jeigu to neįmanoma padaryti – aprašytas
Pasiekiamas (angl. <i>achievable</i>)	Pakankamai ambicingas, tačiau realiai pasiekiamas
Tinkamas (angl. <i>relevant</i>)	Tiesiogiai susietas su problema ir jos priežastimis
Apibrėžtas laike (angl. <i>time-bound</i>)	Nurodyta konkreti laukiamų rezultatų pasiekimo data (laikotarpis)

Siekiant palengvinti tikslų nustatymą (ypač kai sprendžiama sudėtinga kompleksinė problema), galima parengti hierarchinę tikslų (laukiamų rezultatų) schemą, ankstesniame poveikio vertinimo etape sudarytą „problemų medį“ transformuojant į „tikslų medį“.

Laukiamus rezultatus iliustruojantys pavyzdžiai:

- Priimtas teisės aktas sudarys sąlygas pasiekti, kad iki 2021 m. pabaigos visos atliekų tvarkymo įmonės turėtų pakankamą finansinį užtikrinimą, kuris, esant reikalui, padengtų atliekų sutvarkymo, įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo išlaidas.
- Iki 2030 m. planuojama pasiekti, kad dirbančių neįgalųjų dalis nuo bendro darbingo amžiaus neįgalųjų skaičiaus pasiektų 35 proc.
- Kasmet apie 100 tūkst. neįgalųjų asmenų vieno langelio principu bus informuojami apie jiems priklausančias specialiosios pagalbos priemones.
- Po 2 metų 60 % sveikatos duomenų valdytojų ir tvarkytojų bus pateikę informaciją apie jų informacinėse sistemose sukauptus sveikatos duomenis ir mažiausiai 30 % tvarkomų sveikatos duomenų bus paruošę pateikti pakartotiniam jų naudojimui.
- Įsteigus Viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisiją ženkliai sumažės teismų darbo krūvis, nes 60–90 proc. viešųjų pirkimų ginčų bus išspręsta Komisijoje ir nepasieks teismo.
- 2025 m. bus pakartotinai naudojama ar perdirbama 55 %, 2030 m. – 60 %, 2035 metų – 65 % komunalinių atliekų.

Laukiamų rezultatų nustatymas tiesiogiai siejasi su pasirinktos alternatyvos įgyvendinimo stebėseną¹ ir *ex-post* vertinimu. Tai ypač svarbu tais atvejais, kai teisės akto projekte planuojama įrašyti peržiūros nuostatą, kurioje numatoma po dvejų metų ar vėliau atlikti *ex-post* vertinimą.

Paprastai *ex-post* vertinimas planuojamas tais atvejais, kai priimamas naujas reguliavimas anksčiau nereguliuotose srityse arba esamas reguliavimas keičiamas iš esmės, kai naujas reguliavimas vertinamas nevienareikšmiškai ir norima po kurio laiko patikrinti, ar teisės aktas veikia tinkamai ir ar pavyko pasiekti numatytus tikslus.

Siekiant tinkamai apibrėžti laukiamą rezultatą, turėtų būti parenkami tokie kiekybiniai rodikliai, kurie yra nuolat stebimi, arba tokia stebėseną galėtų būti nesunkiai organizuota. Pasirenkant stebėsenos rodiklius, turėtų būti numatytas duomenų šaltinis, matavimo dažnumas, pradinės ir siektinos rodiklių vertės. Jeigu nėra galimybės nustatyti kokybinių rodiklių, turėtų būti paaiškinta, kodėl to neįmanoma padaryti.

---

¹ Stebėseną apibrėžiama kaip nuolatinis ir sistemingas duomenų apie viešąją intervenciją rinkimas. Jos metu surenkama faktinė informacija, kuri padeda nustatyti realias įgyvendinimo problemas ir naudojama vėliau atliekant *ex-post* vertinimą.